

60352

Rozmowa Ministra Sapiehy z p.Kossakowskim.

Przy aparacie Minister Sapieha. Czy jest p.Kossakowski?
Jestem przy aparacie.

Minister Sapieha: Proszę pojechać do Kowna, wręczyć Chardigny notę, którą p.Łukasiewicz zaraz Panu poda. Przy wręczaniu noty należałoby, a żeby Chardigny o ile możliwości na piśmie potwierdził jej przyjęcie do wiadomości. Nota ta będzie Panu służyć za powód do odmówienia podpisania rozejmu bez podpisu przedstawiciela Zeligowskiego. Zgadzałem się z Panem, że tylko kontrasygnować należy. Przy rokowaniach należy domagać się, a żeby Chardigny przynajmniej ustnie kategorycznie zobowiązał się, że w danym momencie wojska litewskie będą wycofane poza linię czernobową. Proszę stać na stanowisku utrzymania Zeligowskiego, jako atut w naszych rękach i nie dopuszczać do tego, by Komisja Ligi Narodów bezpośrednio i wyłącznie z nami traktowała. Ten atut może być pożyteczny dla uzyskania lepszych warunków. Podczas bytności Pańskiej w Kownie może być, że będziesz miał Pan sposobność sprawdzić pewne wiadomości następujące: Minister Spraw Zacr. litewski miał odpowiedzieć na nalegania przedstawiciela angielskiego Wilsona, że chociaż o federacji Litwy z Polską mowy być nie może, Litwa gotowa jest wejść z Polską natychmiast w negocjacje w sprawie konwencji wojskowej, ekonomicznej i politycznej bez stawiania sprawy Wilna w żadnym związku z ewentualnymi umowami. Jakoby istnieje projekt wysłania z Kowna dwóch delegatów litewskich dla omówienia takich konwencji, a sprawa Wilna i Wileńszczyzny rozwijałaby się dalej w myśl decyzji Ligi Narodów drogą konsultacji. Równocześnie zechce Pan sprawdzić o ile się to okaże możliwym wiadomość jakoby Akselrod zapowiedział rządowi litewskiemu bliskie wznowie-

nie wojny polsko-bolszewickiej i zajęcie Wilna przez bolszwików ze względów strategicznych. Jak tylko będą wiadomości o Iwanowskim, proszę o wiadomość, bo jesteśmy niespokojni: Czy ma Pan jakie zapytanie?

Dziękuję nie więcej. Zaraz wysłę radio do Kowna pytając o zagwarantowanie mi przejazdu. Moje uszanowanie Panu.

Kossakowski.

Dowidzenia, Teraz podam Panu notę.

Nota do Pana Generała Zeligowskiego.

W załączeniu przesyłam odpis noty do Komisji Kontrolującej Ligi Narodów. Rząd polski gwarantując wobec Komisji Ligi Narodów lojalny stosunek wojsk Pana Generała do uchwał Komisji, które będą powzięte w porozumieniu z rządem polskim liczy na to, że jego w tych sprawach wskazówki będą dla Pana Generała miarodajne. W chwili obecnej rząd polski w dalszym ciągu pragnie utrzymać dotychczasowe stosunki z Panem Generałem. Gdyby jednak wbrew zaręczeniom Ligi Narodów i przy lojalnym stanowisku wojsk Pana Generała, rząd kowieński złamał cokolwiek, obowiązujące go postanowienia, a w szczególności, gdyby wojska litewskie nie wypełniły warunków rozejmu, rząd polski przyjdzie Panu Generałowi z wydatną pomocą wojskową. Co się tyczy wycofania wojsk i administracji litewskiej za linię demarkacyjną z czerwca 1920 roku, to rząd polski uczyni wszystko możliwe celem ^{wyśledzenia} pomyślnego załatwienia tej sprawy przed Komisją Ligi Narodów.

Minister Spraw Zagranicznych

Sapieha.

MACZELNE DOWÓDZTWO WOJSK POLSKICH
ADJUTANTURA GENERALNA

WARSZAWA

L. Dz. 6055/3, dnia 10 X 1920 r.

czł. Wydział

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

Noty do Chaudigny.

Niniejszym komunikuję, że pan hrabia Michał Kossakowski upoważniony jest przez rząd polski do porozumienia się z komisją kontrolującą Ligę Narodów w sprawie wszelkich kwestji politycznych i wojskowych w związku z wykonaniem uchwał Ligi Narodów.

Minister Spraw Zagranicznych

Sapieha.

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

Z rozkazu Ministra Spraw Zagranicznych mam zaszczyt zakomunikować, co następuje: Rząd Polski, ożywiony pragnieniem ustanowienia pokoju na swych granicach wschodnich, oświadcza że gotów jest gwarantować, że armja generała Zeligowskiego nie przedsięwzięnie żadnej akcji, mogącej zakłócić rozejm i obowiązuje się również uzyskać od generała Zeligowskiego poddanie się uchwałom komisji kontrolującej Ligę Narodów, powziętym zgodnie z rządem polskim, reprezentowanym przez pana Kossakowskiego - z drugiej strony dla uzyskania od generała Zeligowskiego poddania się dyrektywom, które mu da rząd polski, ten ostatni obowiązuje się udzielić generałowi Zeligowskiemu swojej pomocy wojskowej na wypadek, gdyby rząd kowieński lub wojska tego rządu pogwałciły rozejm, zawarty pod auspicjami Ligi Narodów. Rząd polski, nie mogąc ufać w sumienne wykonanie uchwał komisji kontrolującej ze strony rządu kowieńskiego, zwłaszcza po ostatnich smutnych wypadkach wierzy, że

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

komisja kontrolująca uczyni wszystko, co jest w jej moż-
ności, dla zagwarantowania lojalnego stanowiska ze strony
rządu kowieńskiego. Rząd polski wierzy również, że komisja
kontrolująca Ligi Narodów udzieli swej zgody na to, aby woj-
ska kowieńskie zostały cofnięte po za linię demarkacyjną
z czerwca 1920.

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

Proszę notę do Generała Zeligowskiego wręczyć mu dopiero po wręczeniu noty Char digny-emu. Dla informacji Pana komunikuję, że litewski Minister Spraw Zaogr. telegrafował by przyspieszyć wysłanie jeńców. Mamy jeszcze w Grodnie 150 jeńców zdrowych, 200 chorych. Będą oni wysłani kolejną na Kalwarię. Litwini mają naszych jeńców 700 i 50 oficerów. Proszę domagać się natychmiastowego wysłania ich.

10.XII.

0

6035/T.2.

Do

M.S.Zagr. Departament Wschodni.

Kancelarja Wojskowa Adjutantury Generalnej przesyła
do wiadomości rozmowę Pana Ministra Ks. Sapiechy z p. Kossakow-
skim z dnia 25.XI.b.r. - do wiadomości.

Kpt. i Szef Kancelarji Wojskowej.

1 załącznik.

514